

ANNO DOMINI MCLXXXIII, AL. MCLXXXVII

PETRI CELLENSIS

PRIMUM

DEINDE S. REMIGII APUD REMOS ABBATIS

DEMUM

CARNOTENSIS EPISCOPI**OPERA OMNIA**

Ex Urbis tum editis, tum mss., in unum collecta cura et studio unius e congregatione S. Mauri monachi Benedictini (Domini Ambr. JANVIER).

(Parisiis ap. Lud. Billaine, 1671, in-4°.)

EPISTOLA NUNCUPATORIA

ILLUSTRISSIMO ECCLESIE PRINCIPI

CAROLO MAURITIO LETELLIER

ARCHIEPISCOPO NAZIANZENO

REMENSIS COADJUTORI, MAGNO REGIE CAPELLE PRÆFECTO.

Sub auspicio nominis tui, illustrissime præsul., ut prodeat Petrus noster, non minus extingunt justitiæ reges, quam conscientia nostra. Theaurus est refossus in agro tuo, hoc est in metropoli tuâ monasterio Remigiano: ubi hactenus magna ex parte latuerat. Inde Jacobus Sirmondus Petri nostri epistolas, nos sermones ejus erimus, ut Petrum tandem redivivum seu integrum tibi offeramus, exiguum sane munus votis nostris, sed tamen oculis tuis (ut quidem speramus) non indignum. Petrus vir fuit, ut sui temporis quisquam alius, ecclesiasticæ disciplinæ puriorumque morum studiosissimus. Id unum spirant opuscula ejus omnia. Quis non speret, auctoris tanti lucubrations benignis excipiendis oculis abs te, qui fugientem antiquorum canonum disciplinam sistere et revocare moliris? Ita de te sentit, illustrissime præsul., cleri Gallicani senatus amplissimus: qui dum Christianissimo regi nostro approbari cuperet conciliorum provincialium restitutionem; ex toto illo disertissimorum hominum cœtu unum te designavit oratorem, qui et acerrimi ingenii tui facultate regis auribus id consilii pro dignitate exponeres, et zeli tui fervore inspirares. Magnam omnium de te, expectationem vicit gravitas et majestas eloquentiæ tuæ: nec minus regi placuit oratio quam persona dicentis. Eo in negotio invenies in Petro nostro hominem votis tuis consentientem. Si enim amas, ut vere amas, priscam Ecclesiæ disciplinam: en Petrus docet, « non esse dimittendas veteres vias propter novas. » Si antiquos canones veneraris, Petrus eadem animatus religione dicit, « eos pari pene observantia tenendos cum Evangelio. » Si Patrum doctrinæ inhærendum esse censes, id etiam censeat Petrus, qui « novitatem illam quæ a Patrum vestigiis exorbitat, tan in fide, quam in moribus, necnon in vocum novitatibus, semper anathematizandam esse duxit. » Si conciliorum usum revocari cupis, hominem habes qualem certe Alexander papa III ad generale concilium Lateranense ipse invitavit. Cum vero Petrus præ senectutis incommodis eo proficisci non posset, egregia dedit monita Alberico Romano cancellario cæterisque concilii Patribus: in primis « ut armati gladio utrinque acuto amputarent insanas superstitiones, quæ sunt in orbe Christiano. » Si viros zelo divino plenos diligis, Petrum utique diligis, qui Alexandrum papam aliosque Ecclesiæ pastores commovit adversus « duo Ecclesiæ mala, luxuriam et avaritiam » sacrorum ministrorum, maxime adversus Simoniam, cæterasque temporis sui pestes. Si denique ingenuam defæcatæ veritatis confessionem requiris, Petrum habes eodem studio affectum. « Profert alius, inquit, absque pondere rationis quod ei placuerit: recusat alius quidquid sale evangelico aut prophetico conditum non est. Est alius utilior, dulcior alius. Ego utilem dulci præpono. Solas fauces magis demulcet dulcis: omnibus membris utilis plus confert. » En Petri nostri imaginem qualemque, illustrissime præsul., rudem certe et impolitam, sed eam tamen quæ nec oculis displiceat tuis, si modo attendas merita præstantissimi viri, et sanctissimi episcopi dignitatem, quam ornas in te ipso, et in alio revereris. Quod si deest aliquid gratiæ, reliquum supplebit, ut confidimus, favor benignitatis tuæ, illustrissime præsul., cujus experimento adducti congregationis nostræ præfecti, Petrum nunc primum integrum tibi offerendum censuerunt, ut publicum exhibeant observantiæ in te suæ monumentum.